

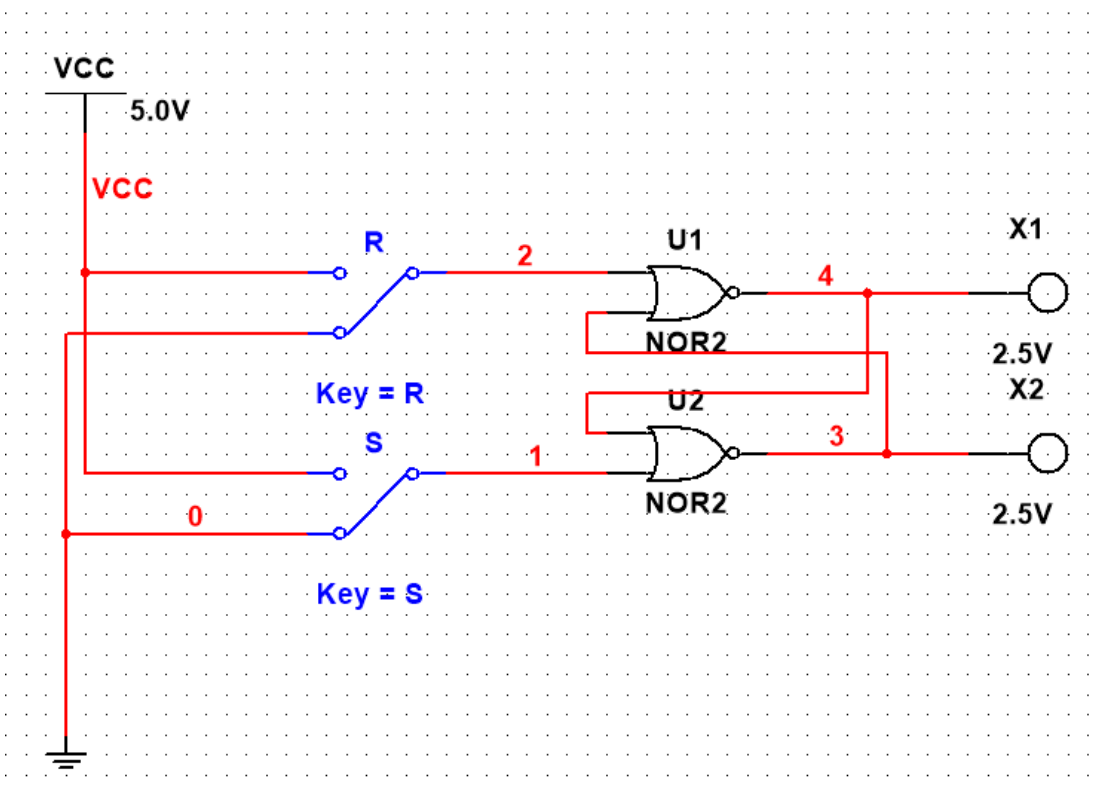
Лабораторна робота з ФОКЕ №5
Запам'ятовуючі пристрої. Дослідження тригерів
Виконав студент групи ІПС-11
Факультету комп'ютерних наук
та кібернетики
Міцкевич Костянтин

Мета роботи:

- дослідження структури та алгоритмів роботи асинхронних та синхронних тригерів;
- дослідження функцій переходів та збудження основних типів тригерів;
- дослідження можливості взаємозаміни тригерами різних типів.

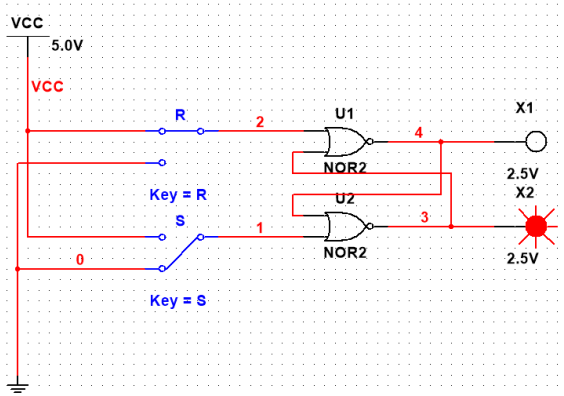
1. Дослідження RS-тригера.

Для дослідження RS-тригера потрібно скласти його схему, яка матиме наступний вигляд:

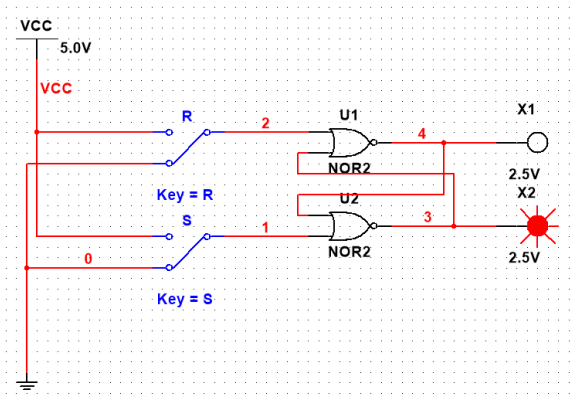

Тепер послідовно подамо на схему наступні сигнали:
 $S = 0, R = 1$; $S = 0, R = 0$; $S = 1, R = 0$; $S = 0, R = 0$.

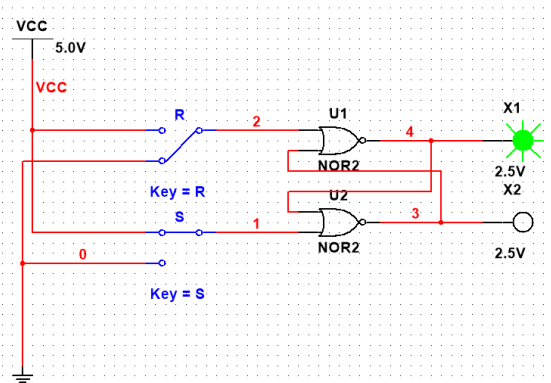
1) $S = 0, R = 1$;

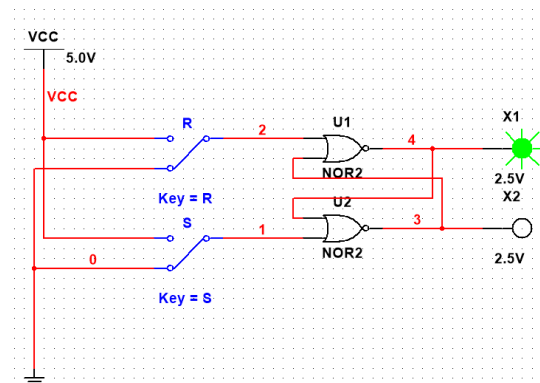
2) $S = 0, R = 0$;

3) $S = 1, R = 0$;

4) $S = 0, R = 0$;

Це нам дало змогу переконатися в тому, що:

- при $S = 0, R = 1$ тригер встановлюється в стан $Q = 0$;
- при переході до $S = 0, R = 0$ тригер зберігає попередній стан $Q = 0$;
- при $S = 1, R = 0$ тригер встановлюється в стан $Q = 1$;
- при переході до $S = 0, R = 0$ тригер зберігає попередній стан $Q = 1$.

Тепер за отриманими результатами складемо таблицю переходів та таблицю збудження для RS-тригера:

Таблиця переходів:

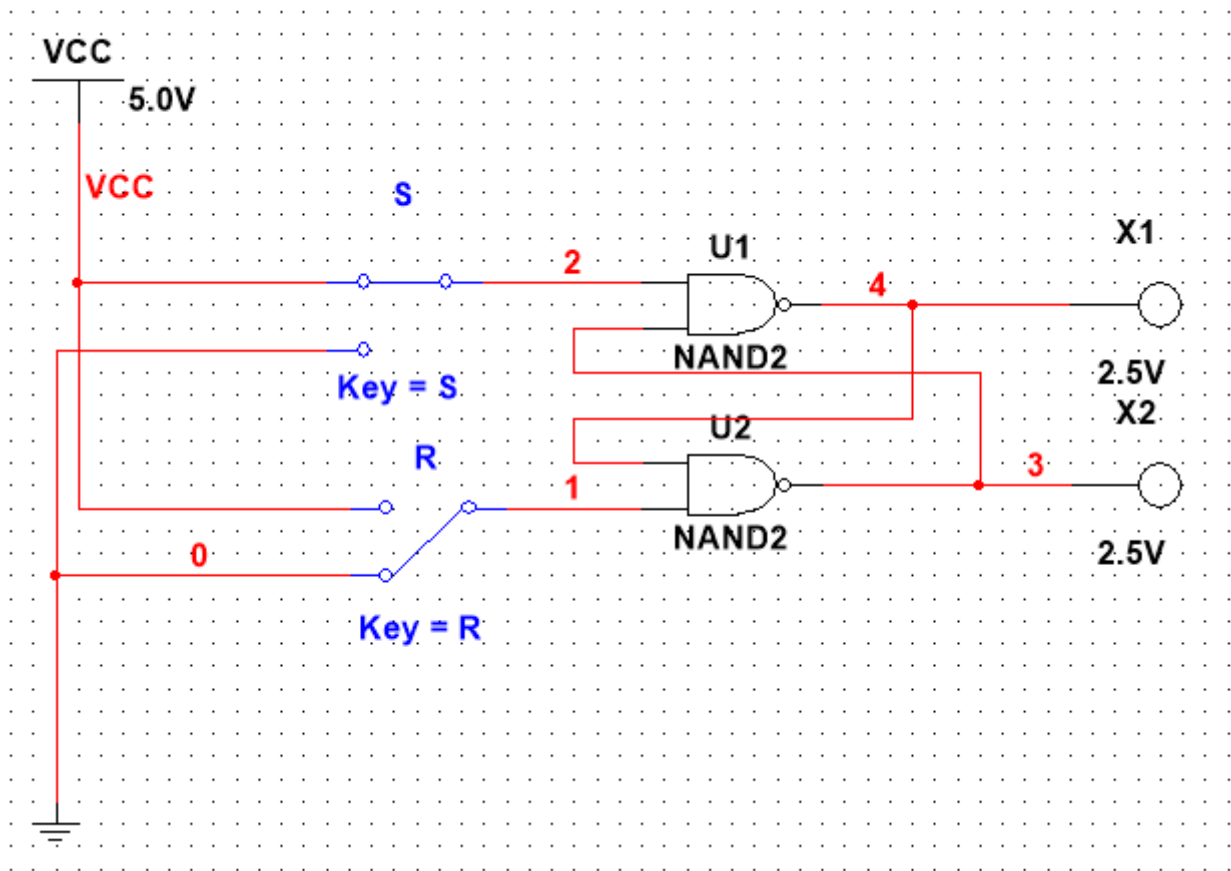
RS-тригер			
R S		Q	
0	1	0	
1	0	1	
1	1	Q_i	
0	0	X	

Таблиця збудження:

RS-тригер			
Q_t Q_{t+1}		R S	
0	0	x	0
0	1	0	1
1	0	1	0
1	1	0	x

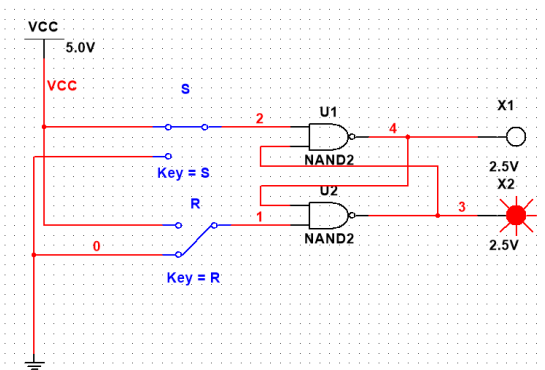
2. Дослідження \sim RS -тригера.

Складемо схему наступного вигляду:

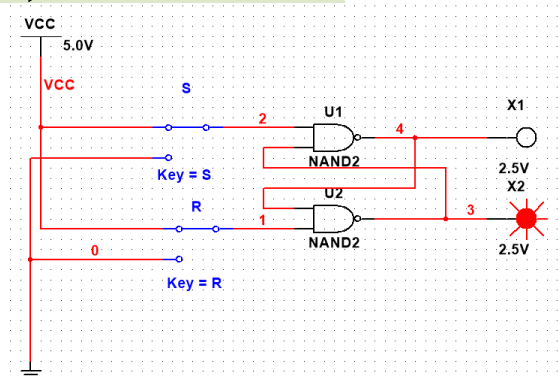

Далі послідовно передамо на схему наступні сигнали:
 $S = 1, R = 0$; $S = 1, R = 1$; $S = 0, R = 1$; $S = 1, R = 1$.

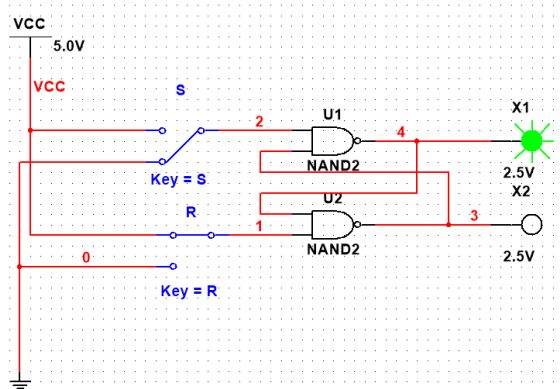
1) $S = 1, R = 0$;

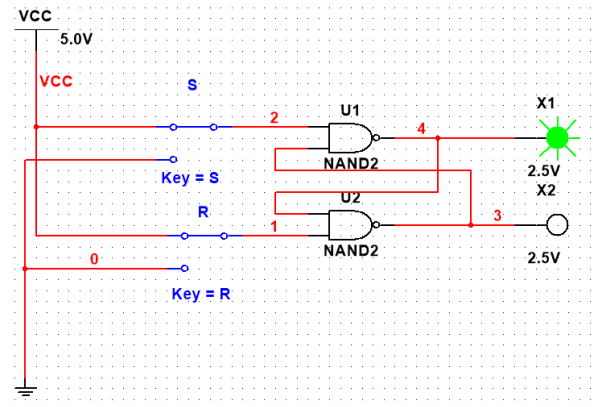
2) $S = 1, R = 1$;

3) $S = 0, R = 1$;

4) $S = 1, R = 1$;

Отже ми переконалися в тому, що:

- при $S = 1, R = 0$ тригер встановлюється в стан $Q = 0$;
- при переході до $S = 1, R = 1$ тригер зберігає попередній стан $Q = 0$;
- при $S = 0, R = 1$ тригер встановлюється в стан $Q = 1$;
- при переході до $S = 1, R = 1$ тригер зберігає попередній стан $Q = 1$.

Тепер за отриманими результатами складемо таблицю переходів та таблицю збудження для $\sim RS$ -тригера:

Таблиця переходів:

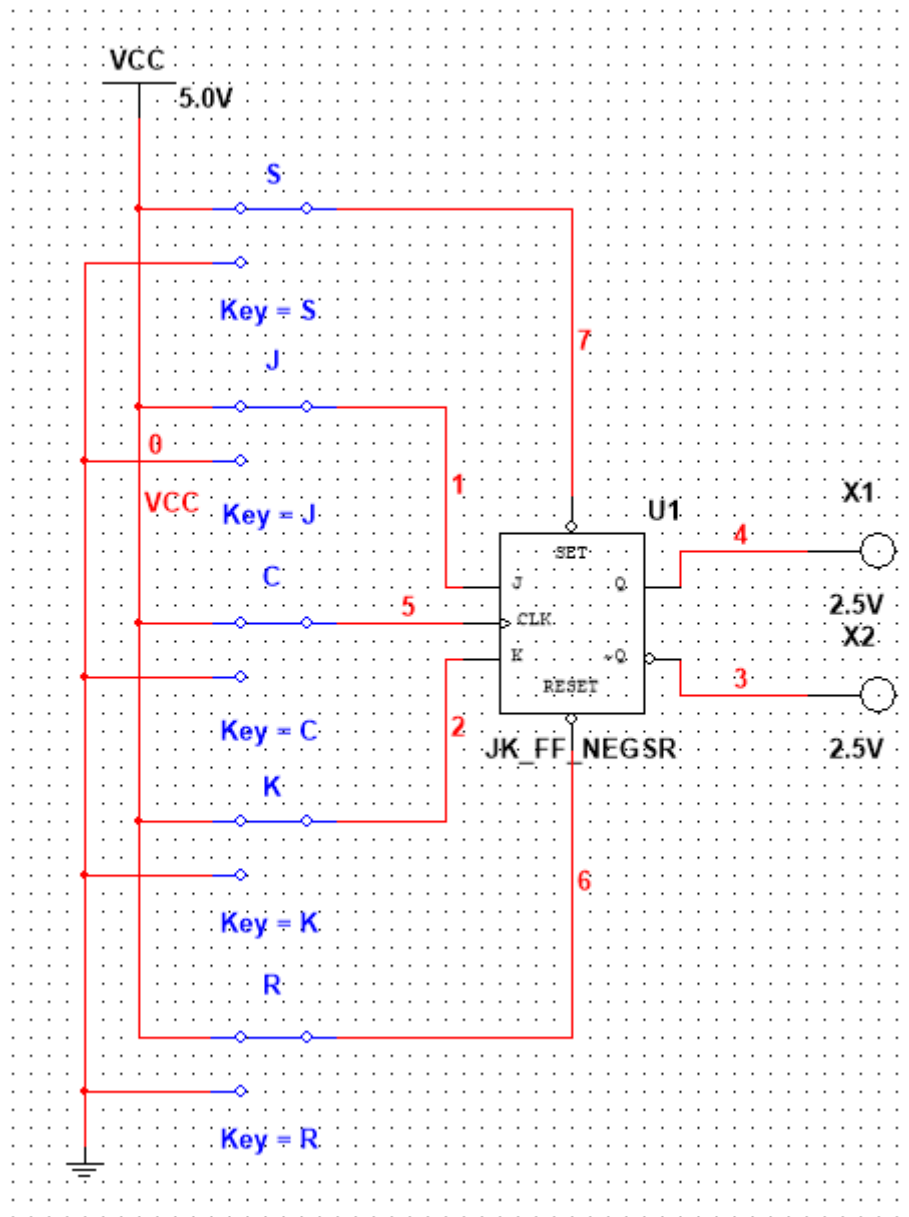
$\sim RS$ -тригер			
R S		Q	
0	0	*	
0	1	0	
1	0	1	
1	1	Q_i	

Таблиця збудження:

$\sim RS$ -тригер			
Q_t Q_{t+1}		R S	
0	0	x	1
0	1	1	0
1	0	0	1
1	1	1	x

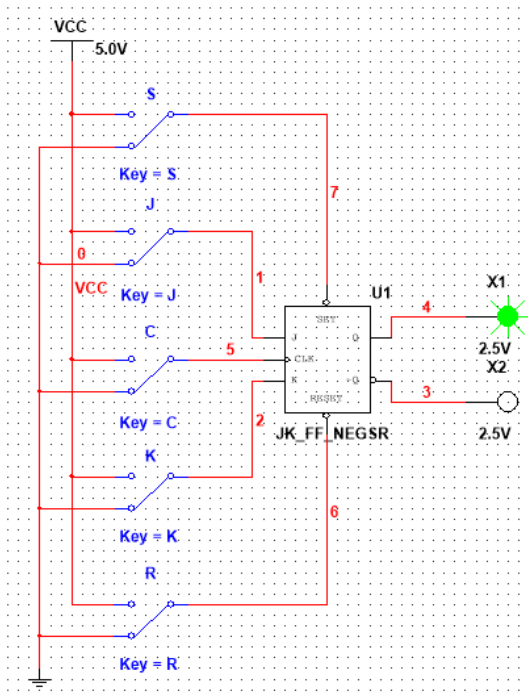
3. Дослідження JK-тригера.

Складемо схему для дослідження:

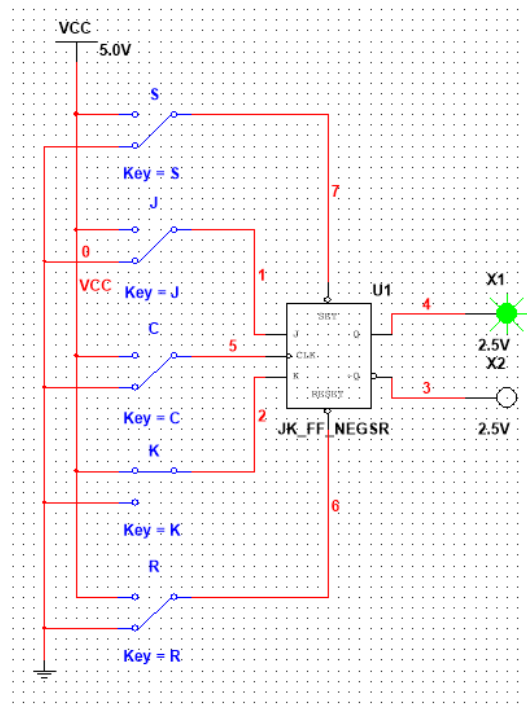

3.1 Переконаємось, що при $S = 0$, $R = 1$ тригер встановлюється в стан $Q = 1$ незалежно від стану інших входів:

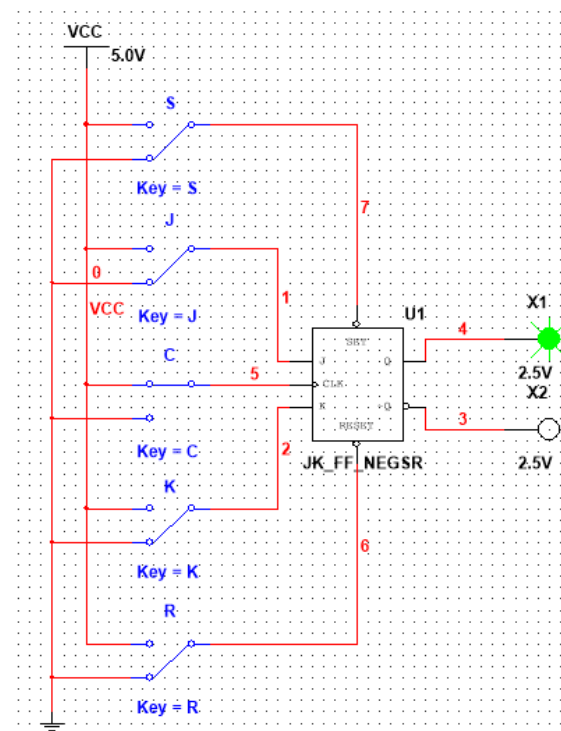
1) $J = 0$, $C = 0$, $K = 0$;

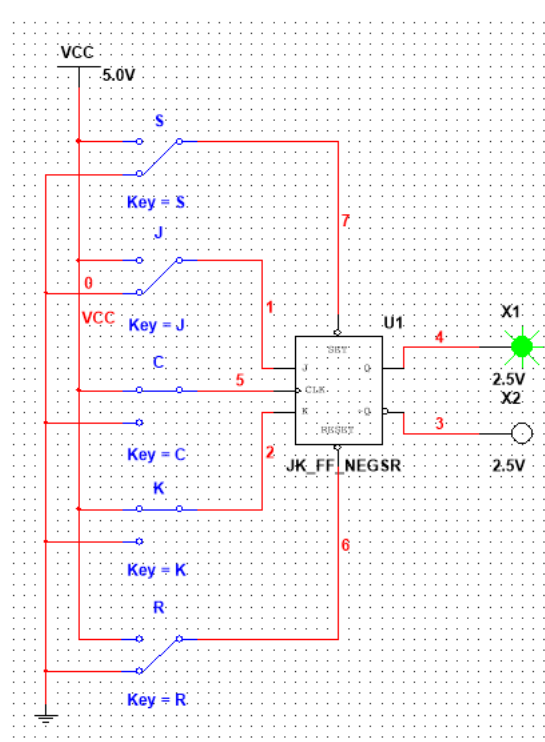
2) $J = 0$, $C = 0$, $K = 1$;

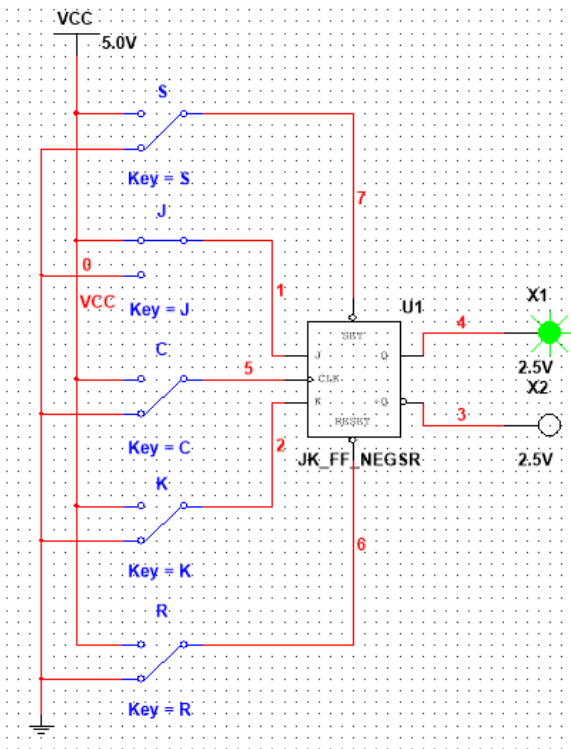
3) $J = 0$, $C = 1$, $K = 0$;

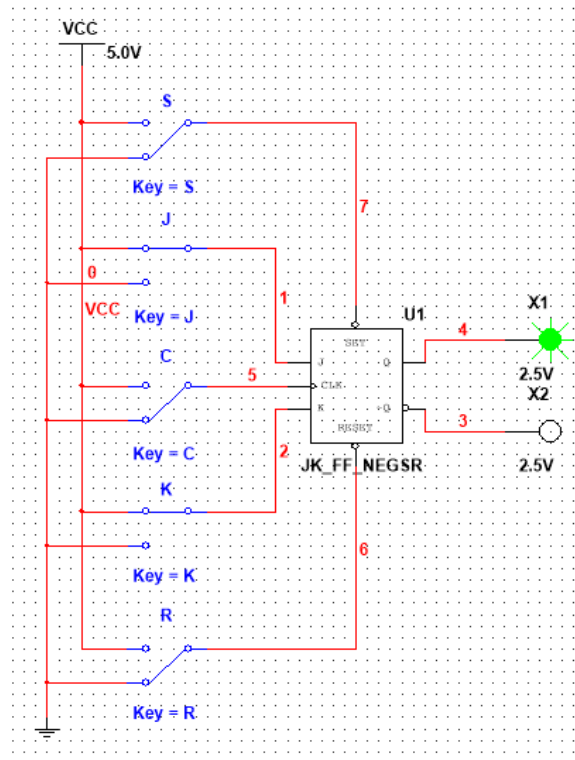
4) $J = 0$, $C = 1$, $K = 1$;

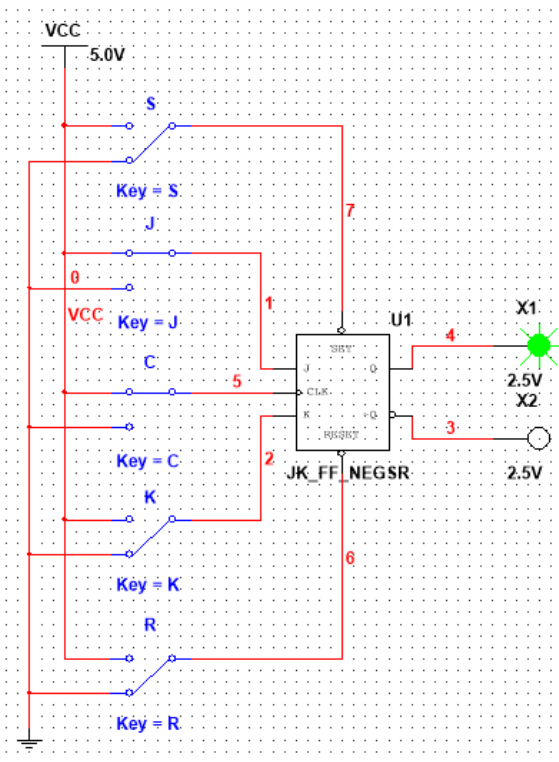
5) $J = 1, C = 0, K = 0$;

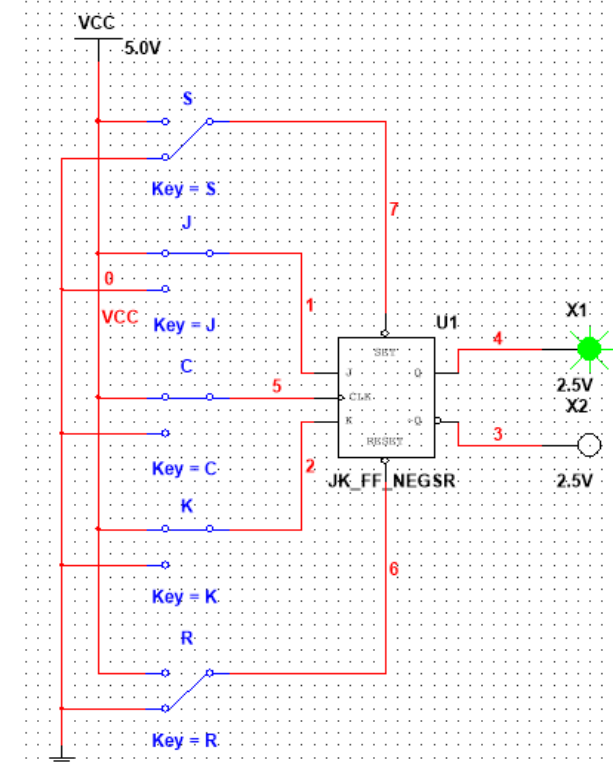
6) $J = 1, C = 0, K = 1;$

7) $J = 1, C = 1, K = 0;$

8) $J = 1, C = 1, K = 1;$

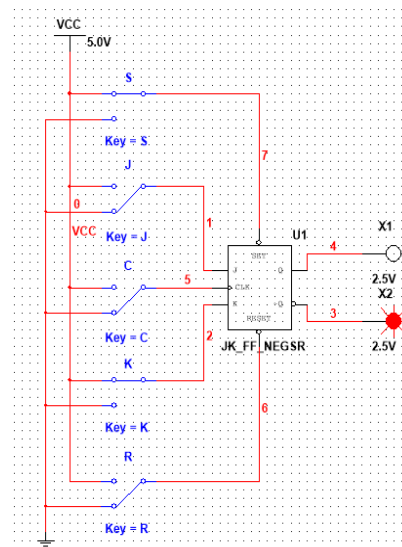
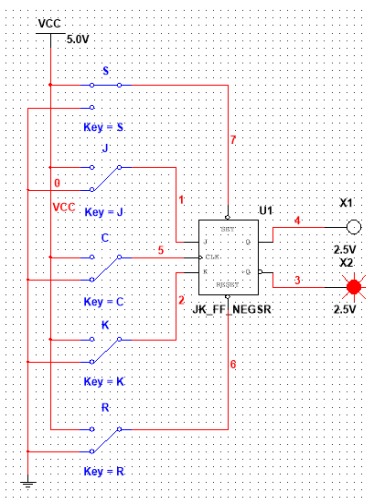

Отже, як бачимо при $S = 0$, $R = 1$ тригер встановлюється в стан $Q = 1$ незалежно від стану інших входів.

3.2. Переконаємось, що при $S = 1$, $R = 0$ тригер встановлюється в стан $Q = 0$ незалежно від стану інших входів:

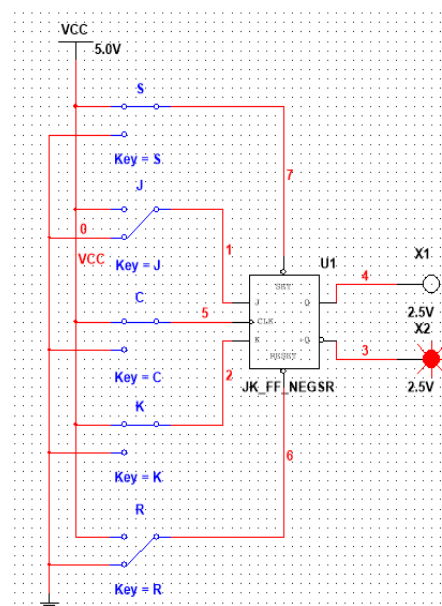
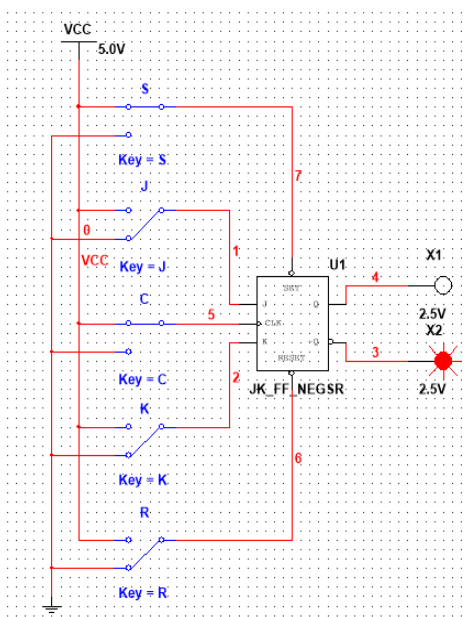
1) $J = 0$, $C = 0$, $K = 0$;

2) $J = 0$, $C = 0$, $K = 1$;

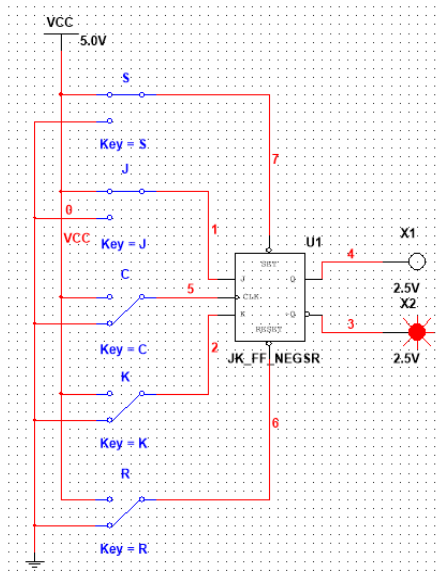

3) $J = 0$, $C = 1$, $K = 0$;

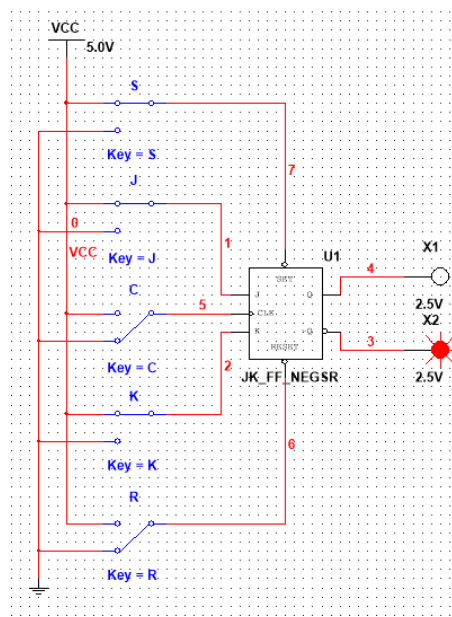
4) $J = 0$, $C = 1$, $K = 1$;

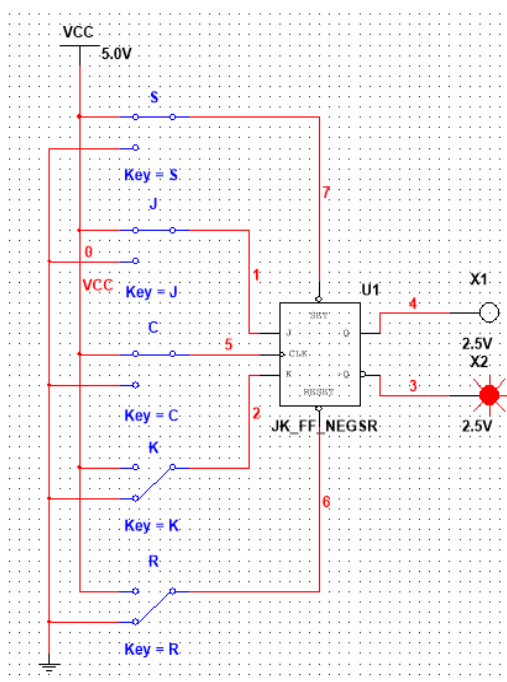
5) $J = 1, C = 0, K = 0$;

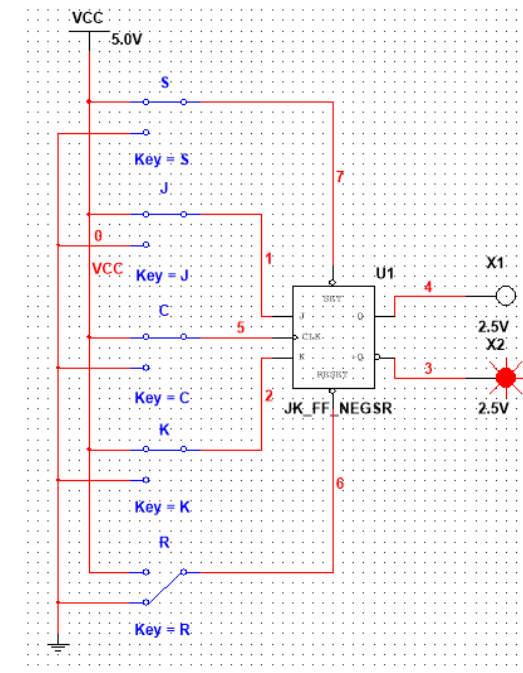
6) $J = 1, C = 0, K = 1$;

7) $J = 1, C = 1, K = 0$;

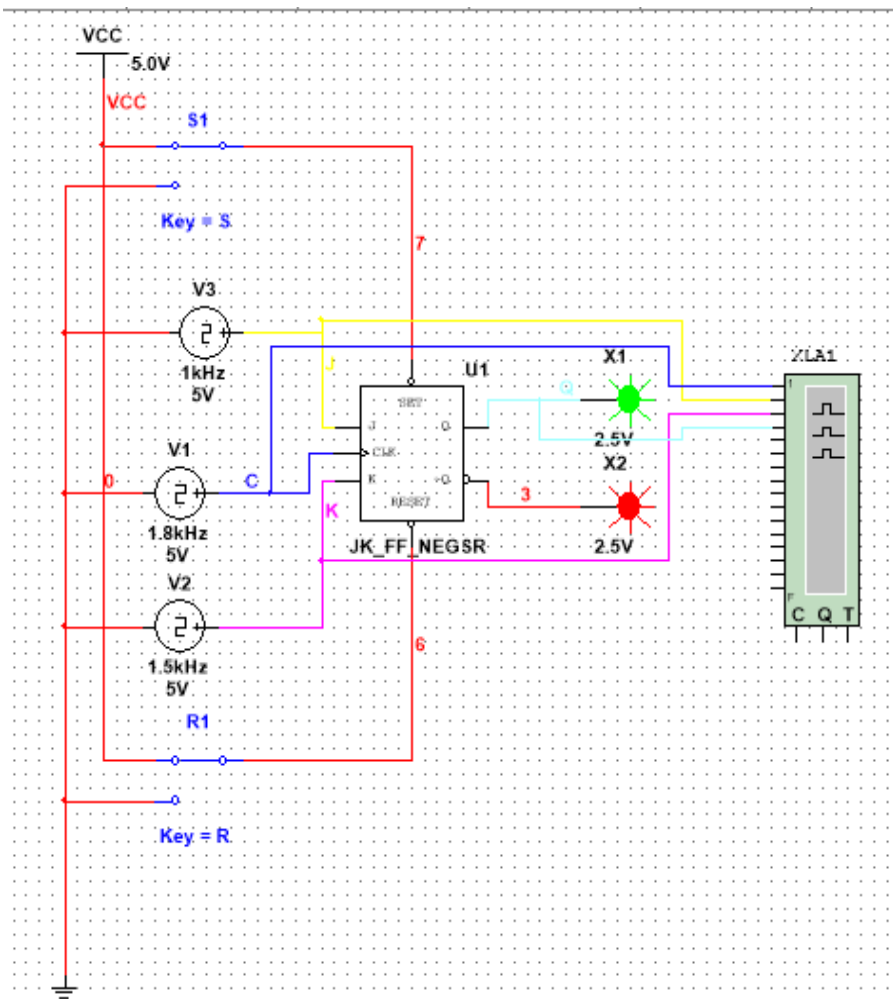

8) $J = 1, C = 1, K = 1$;

Отже, як бачимо при $S = 1, R = 0$ тригер встановлюється в стан $Q = 0$ незалежно від стану інших входів.

3.3 Використавши прилад Logic Analyzer складемо схему наступного вигляду:

Запустивши схему матимемо змогу побачити часові діаграми для усіх можливих J, C, K, Q. Перевіримо за допомогою неї нашу таблицю збуджень:

Таблиця 4.4

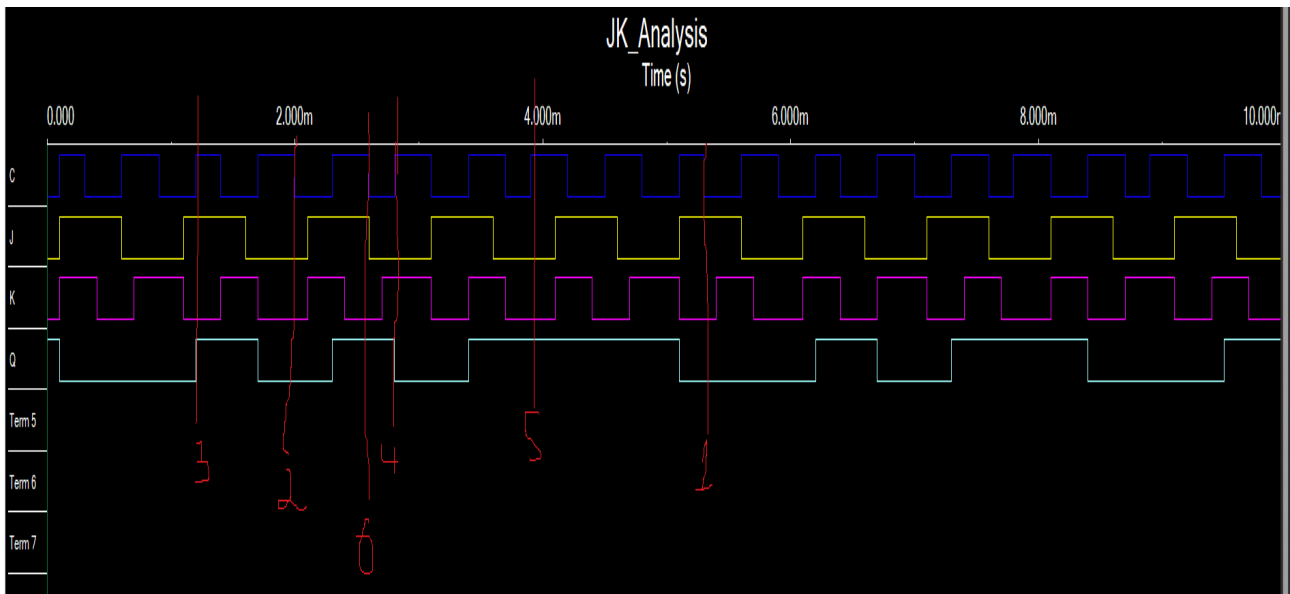
Q_t	Q_{t+1}	J	K
0	0	x	0
0	1	1	0
1	0	0	1
1	1	0	x

- Випадок 1, 2

- Випадок 3

- Випадок 4

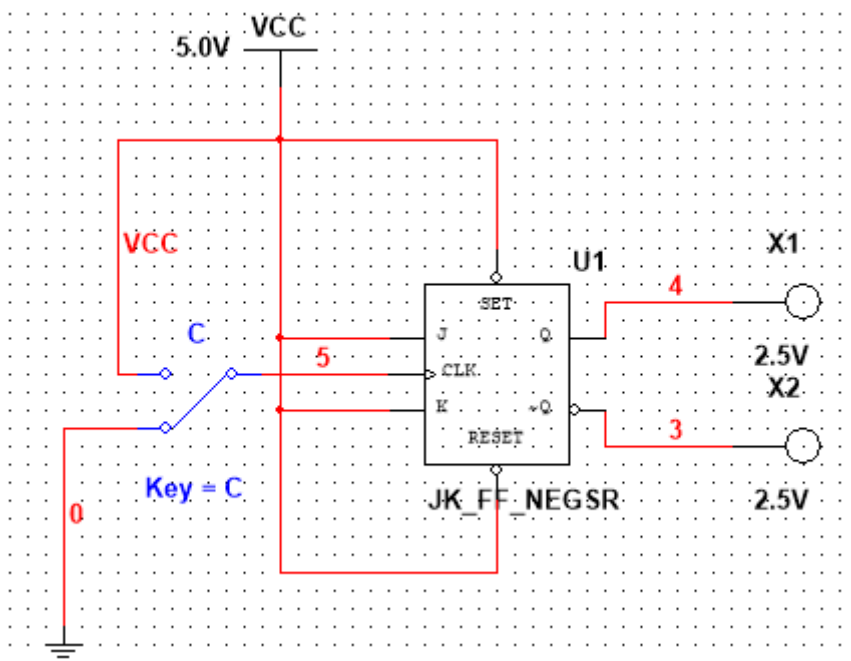
- Випадок 5, 6

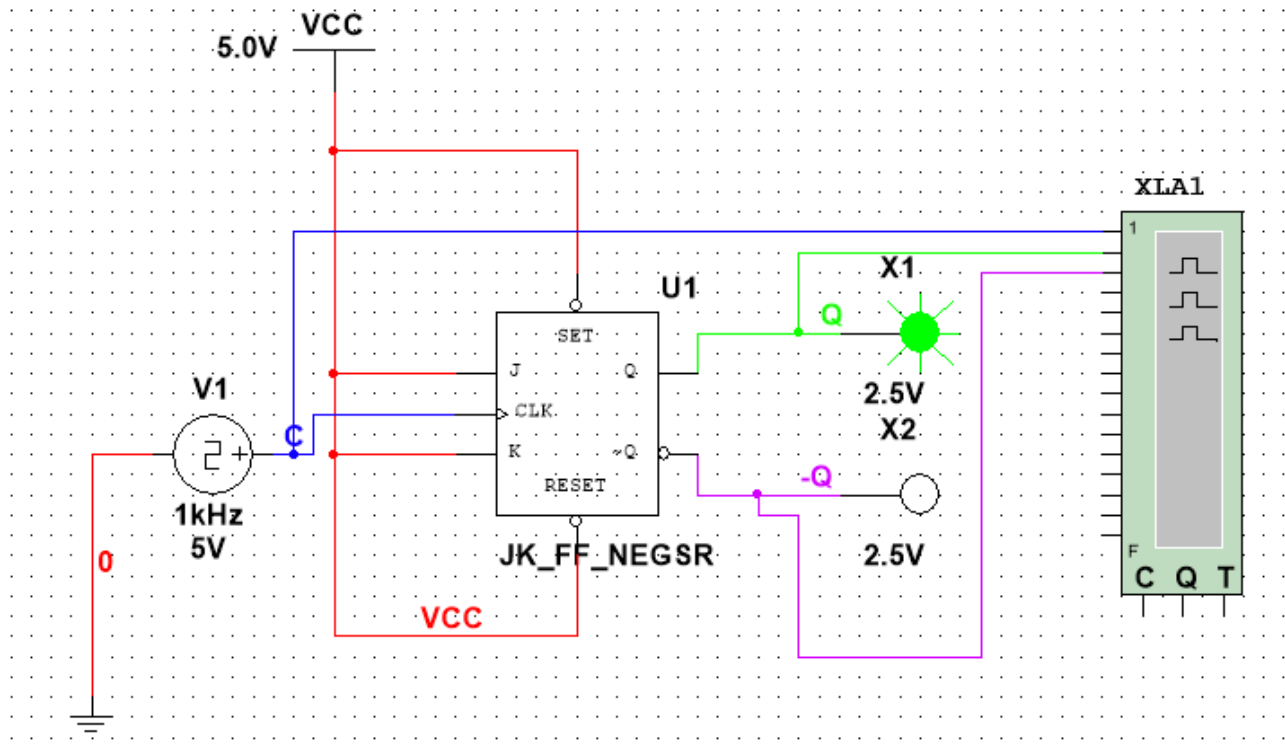
Усі випадки позначені на картинці червоними номерами.

4. Дослідження JK-тригера в лічильному режимі (Т-тригер).

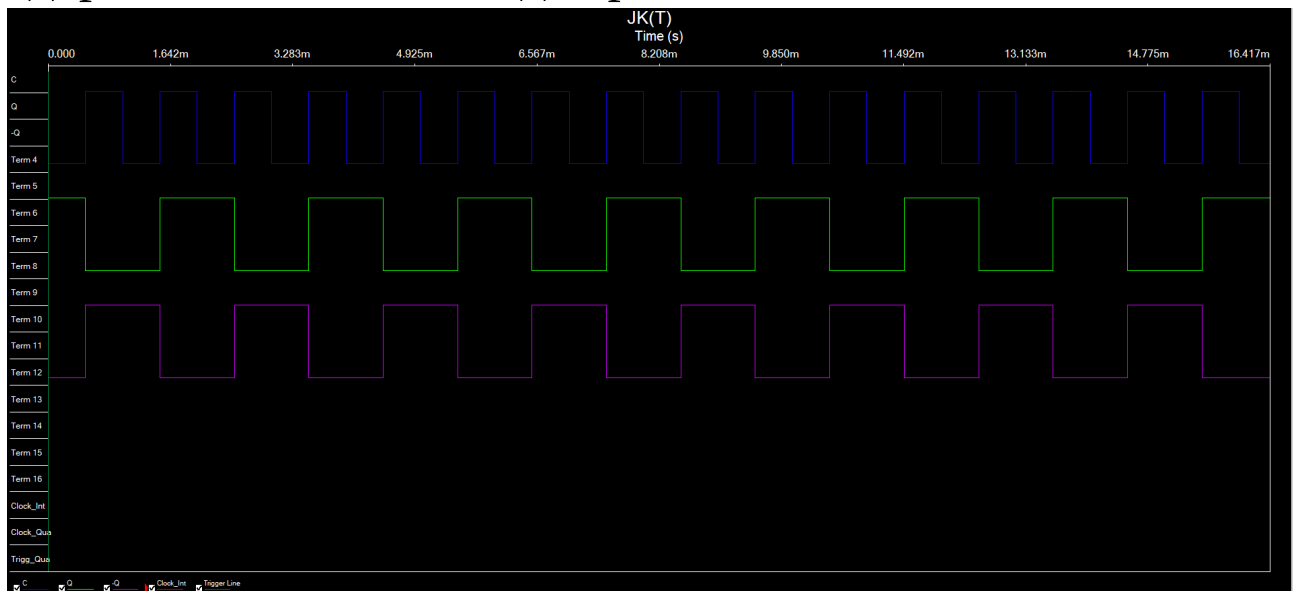
Для дослідження цього тригера нам буде потрібна ось така схема:

Тепер, щоб побудувати часові діаграми роботи Т-тригера скористаємось Logic Analyzer та складемо ось таку схему:

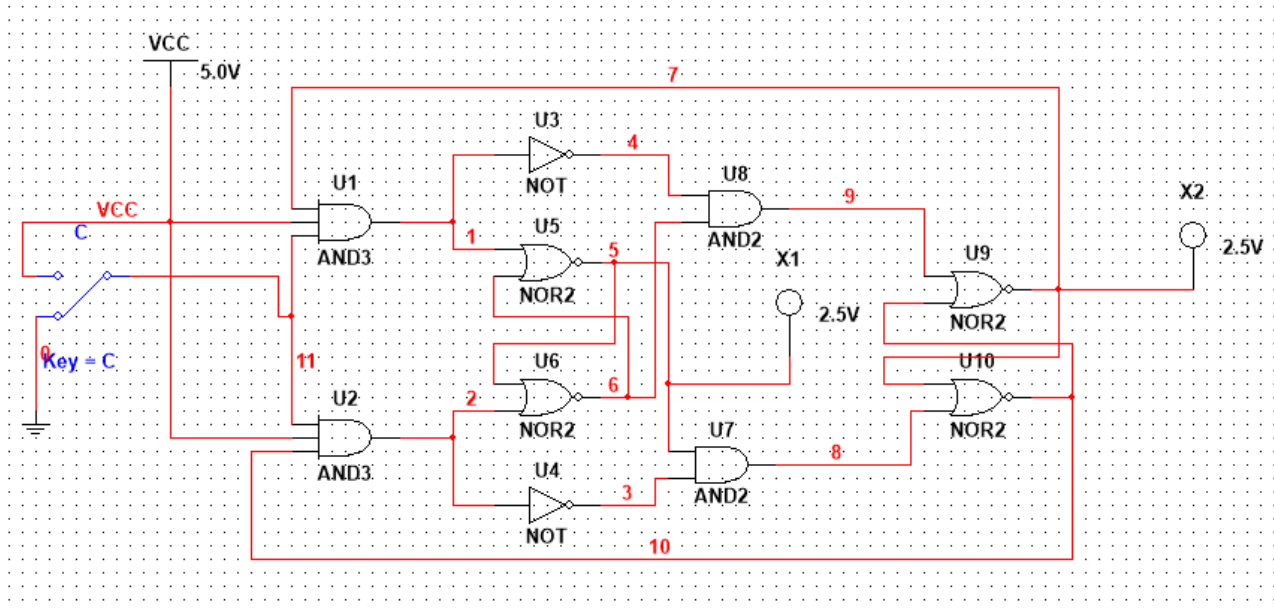

Увімкнувши її та скориставшись меню Grapher, одержимо наші часові діаграми.

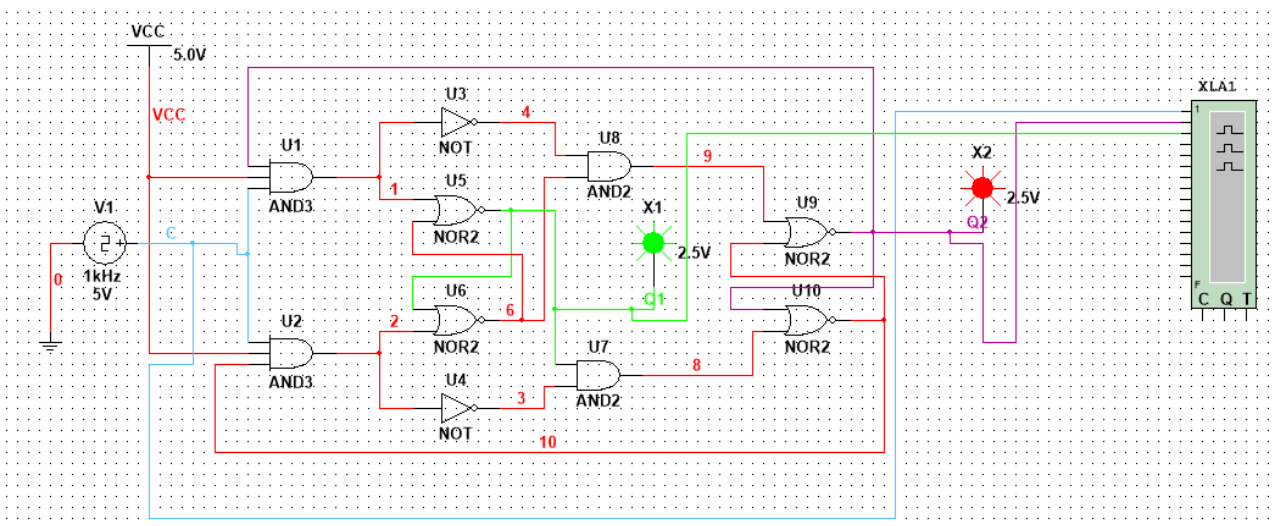

5. Дослідження JK-тригера, побудованого на базі логічних елементів.

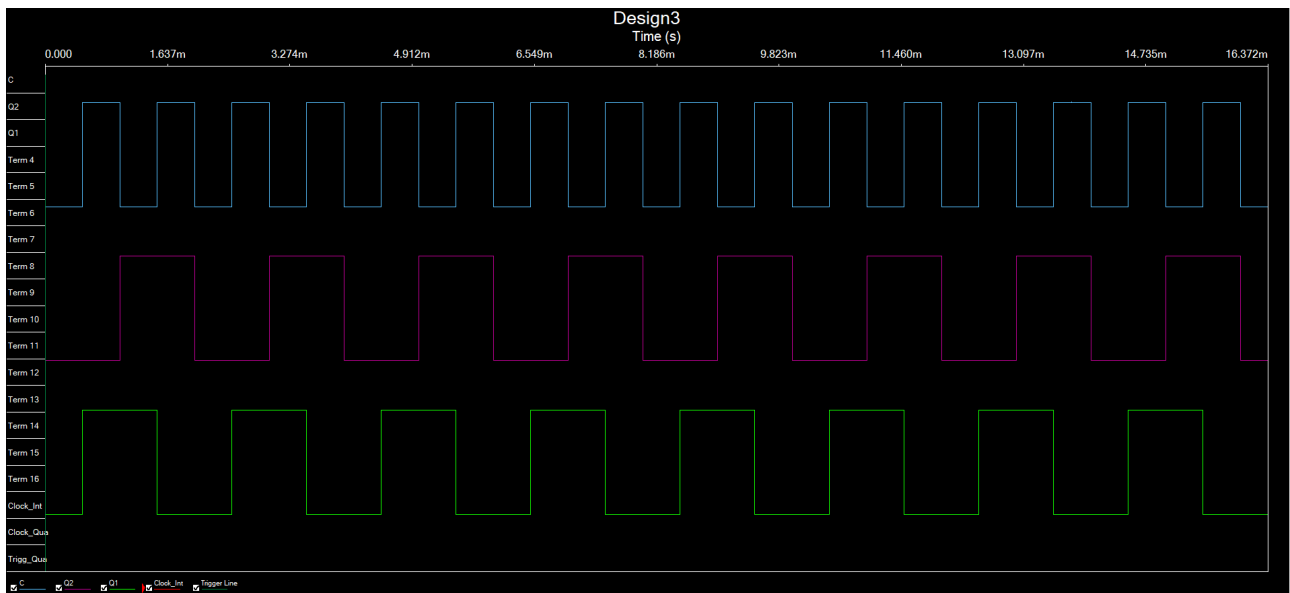
Для роботи потрібно скласти наступну схему:

Тепер складемо часові діаграми сигналів на виходах Q1 та Q2 змінюючи значення рівня сигналу на вході С. Для цього змінємо нашу схему таким чином:

Тепер запустивши симуляцію та скориставшись Grapher матимемо часові діаграми.

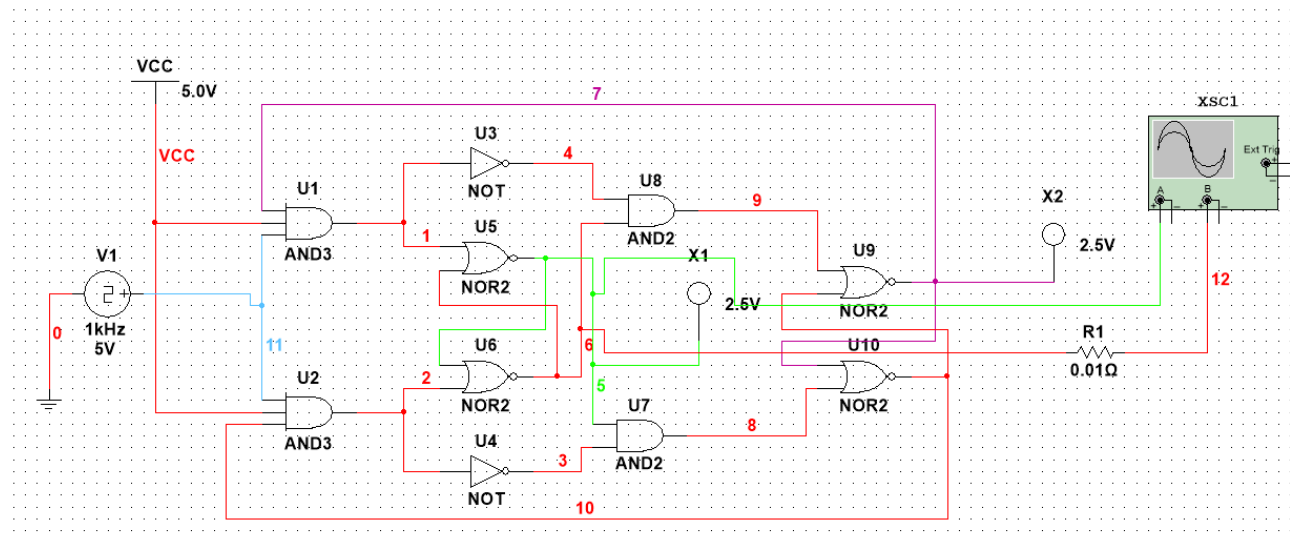

Отже тригер працює в лічильному режимі.

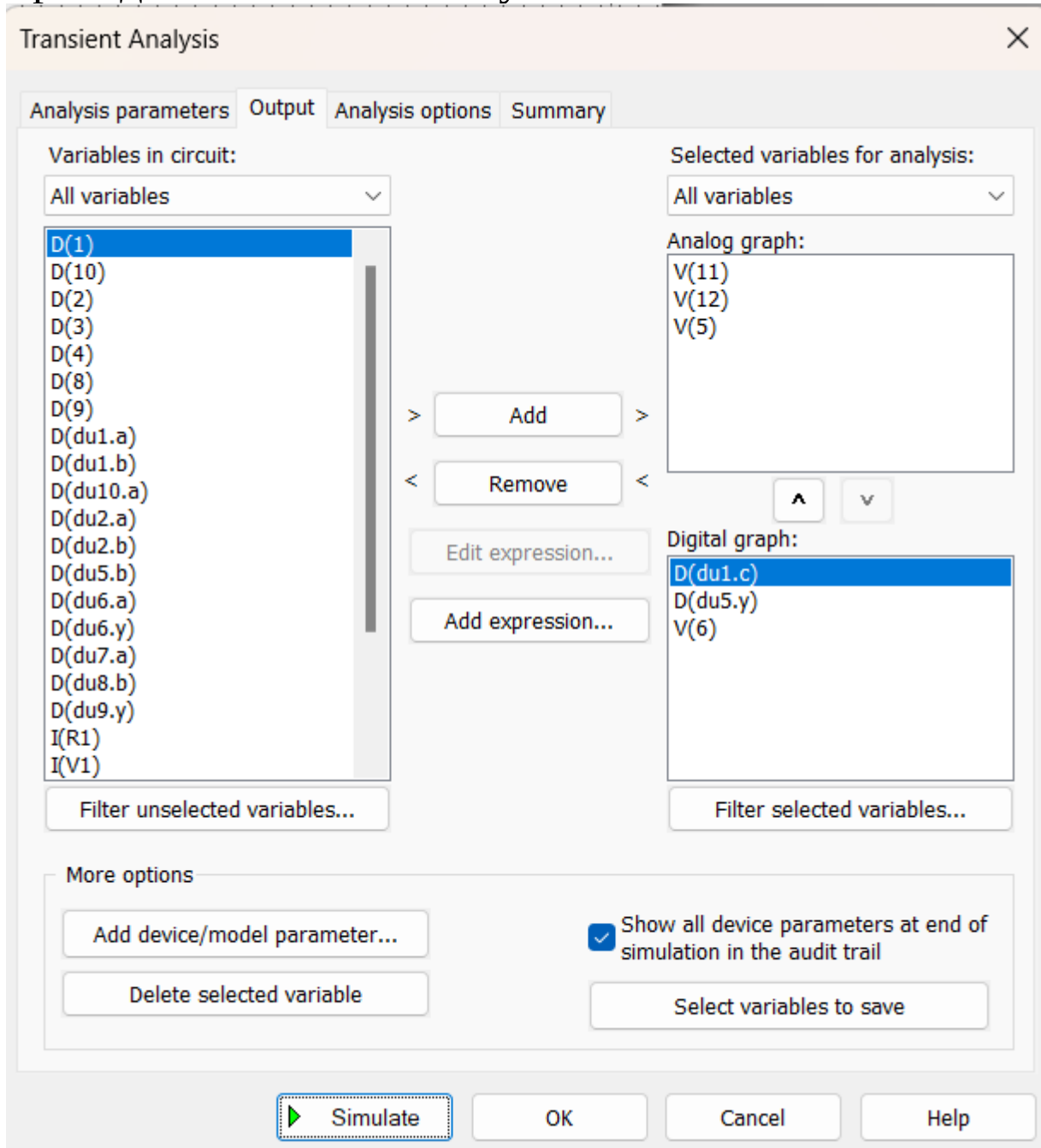
Тепер визначимо моменти зміни рівня сигналу на виходах Q1 та Q2 по відношенню до моментів зміни значення рівня сигналу на вході C.

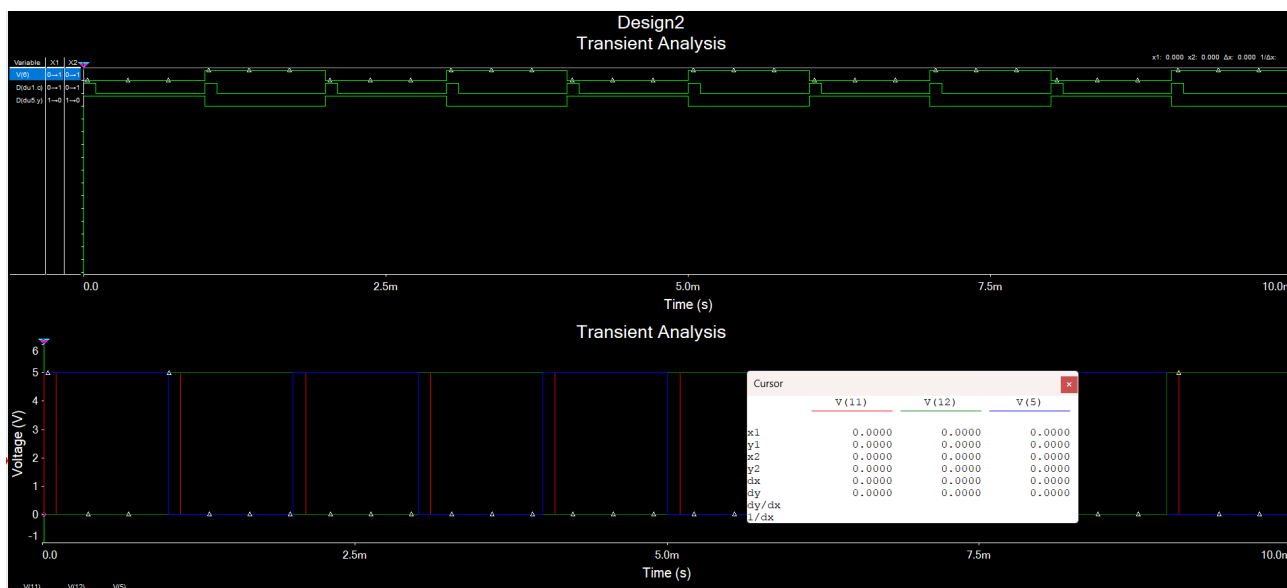
1) Q1:

Складемо наступну схему для перевірки:

Проведемо Transient Analysis:

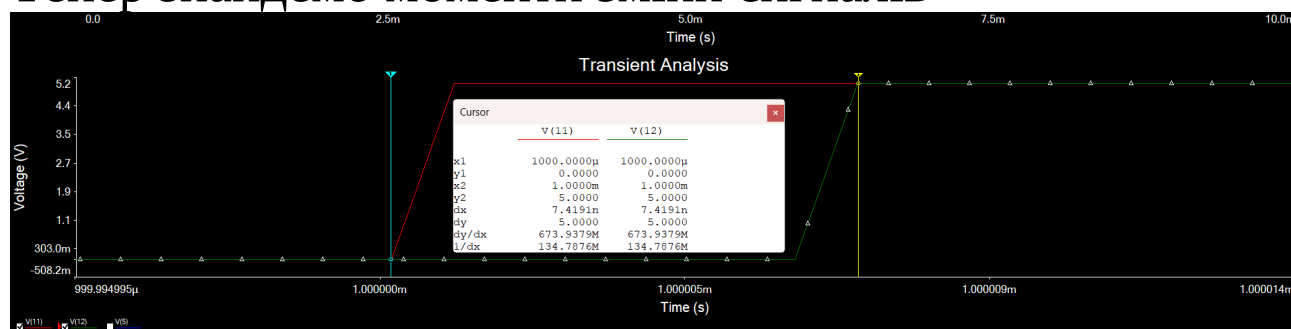

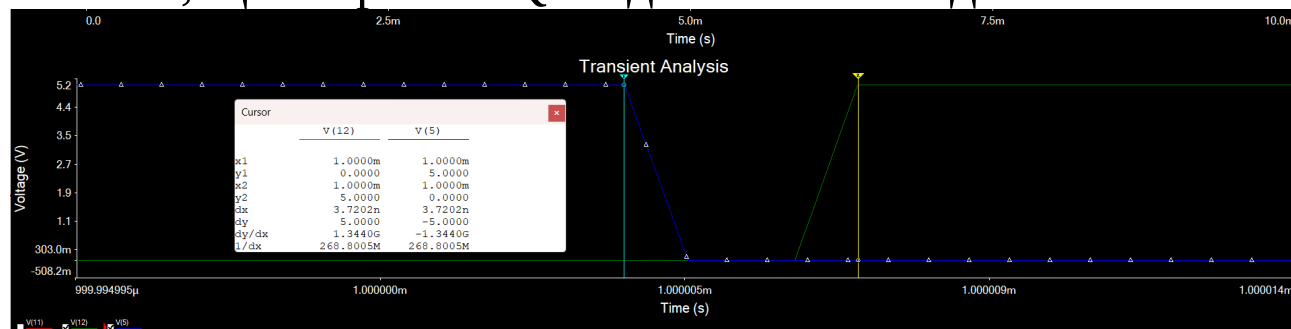
V11 – C, V5 – Q1, V12 – ~Q1;

Помітимо, що Q1 перемикається по передньому фронті.

Тепер знайдемо моменти зміни сигналів

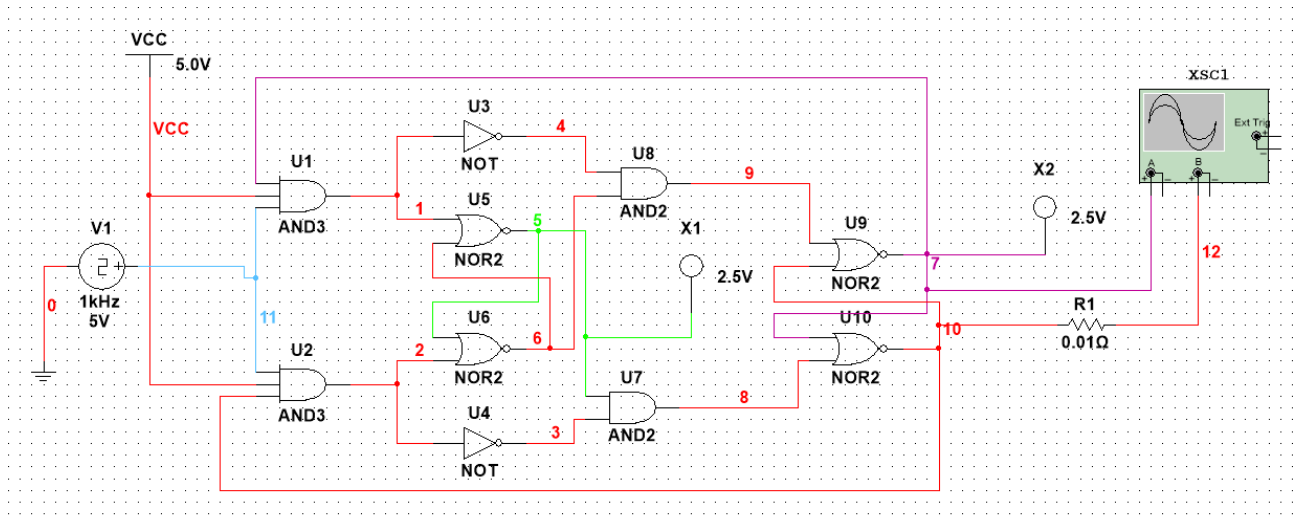
Бачимо, що затримка Q1 відносно C складає 7 нс.

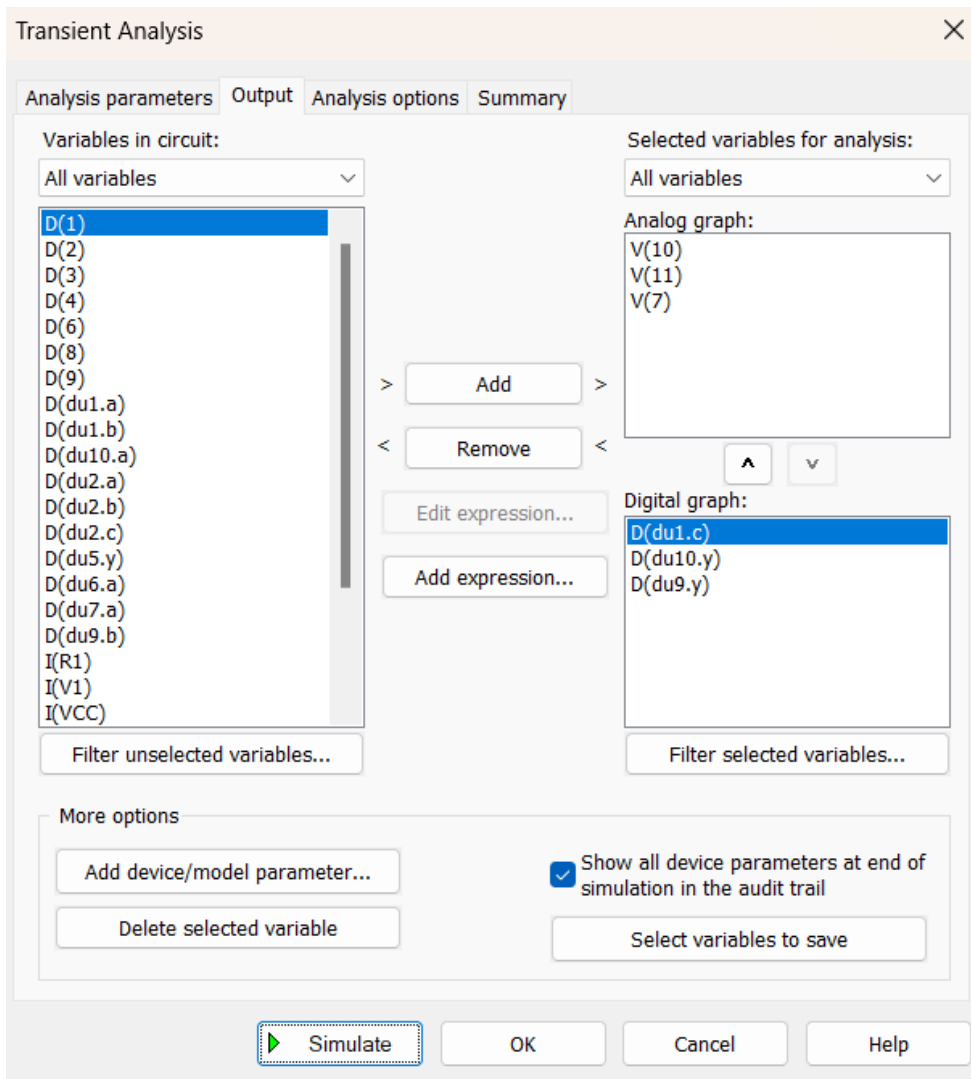
Тут бачимо, що затримка ~Q1 відносно C складає 4 нс.

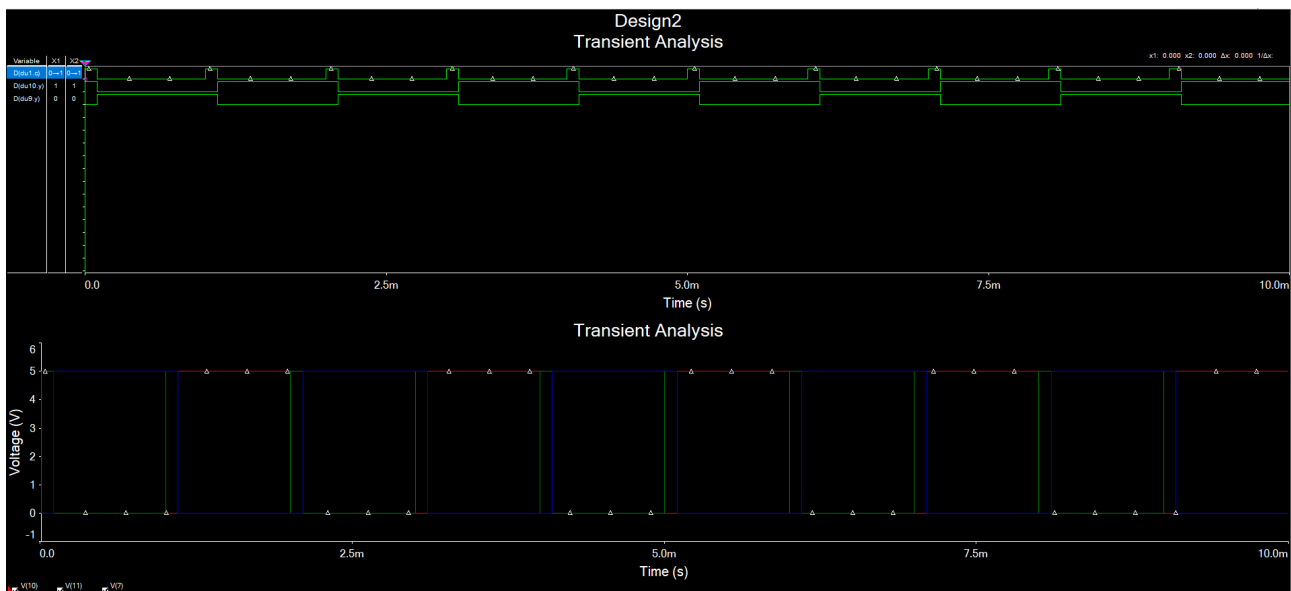
2) Q2:

Складемо наступну схему для перевірки:

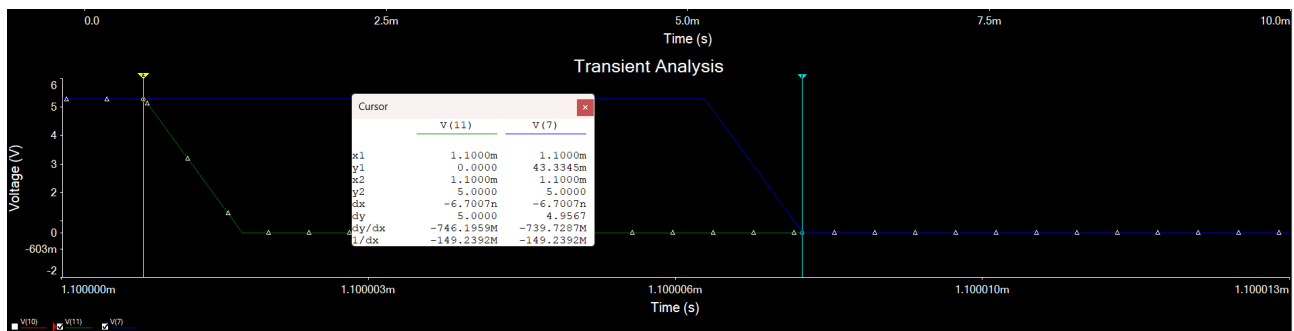
Проведемо Transient Analysis:

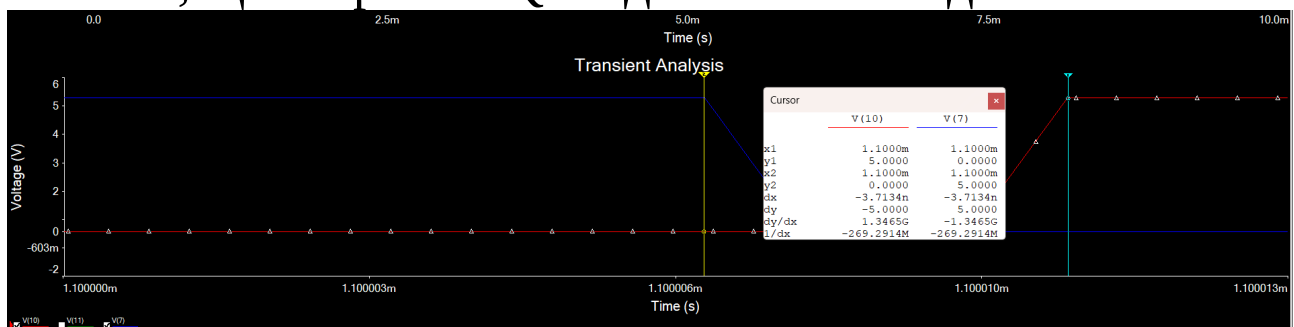

V11 – C, V7 – Q2, V10 – ~Q2;

Помітимо, що Q2 перемикається по задньому фронті.
Тепер знайдемо моменти зміни сигналів

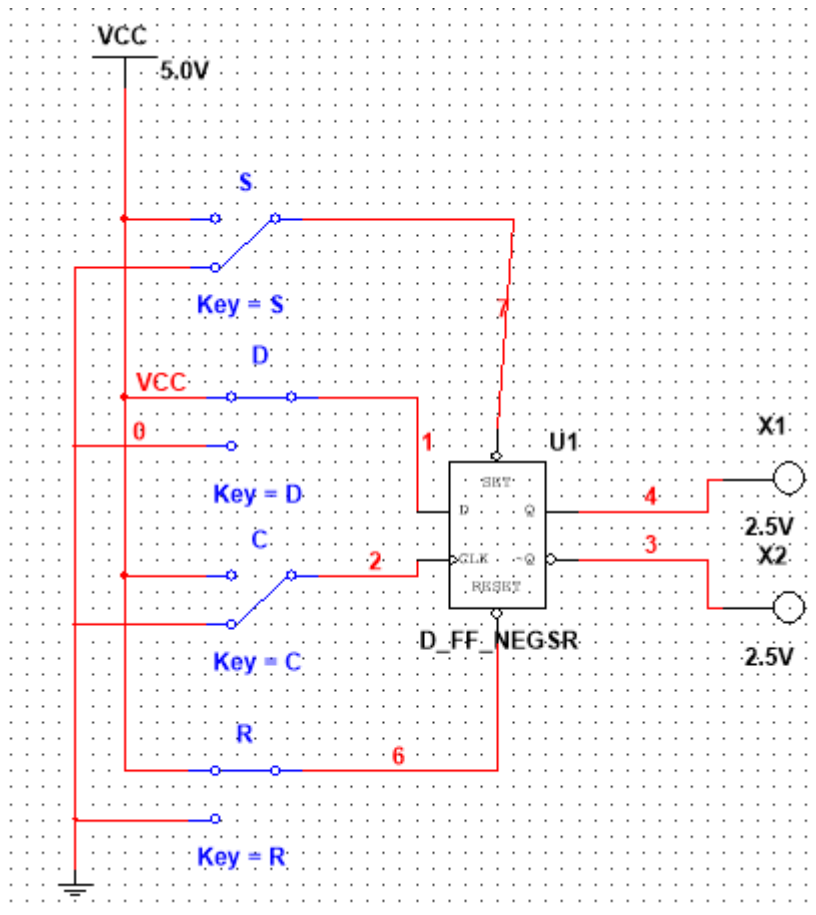
Бачимо, що затримка Q2 відносно C складає 7 нс.

Тут бачимо, що затримка ~Q2 відносно C складає 4 нс.

6. Дослідження D-тригера.

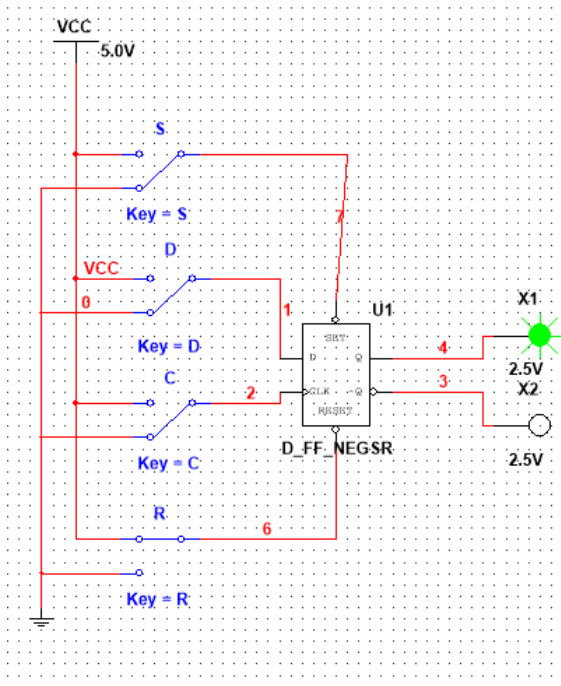
Складемо схему для дослідження D-Тригера:

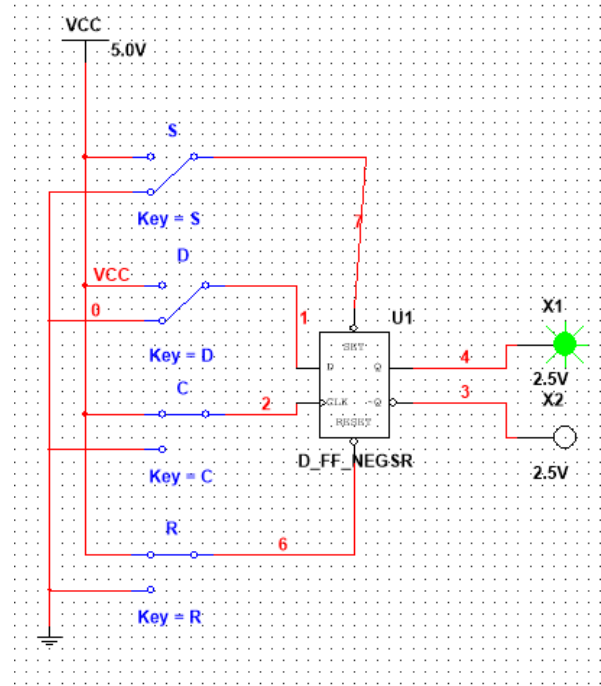
Тепер переконаємось в тому, що:

1) при $S = 0$, $R = 1$ тригер встановлюється в стан $Q = 1$ незалежно від стану інших входів;

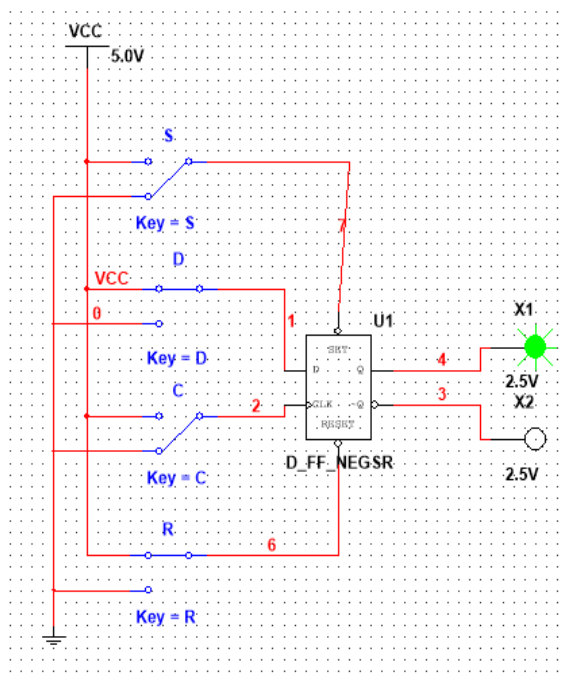
1) $D = 0$; $C = 0$;

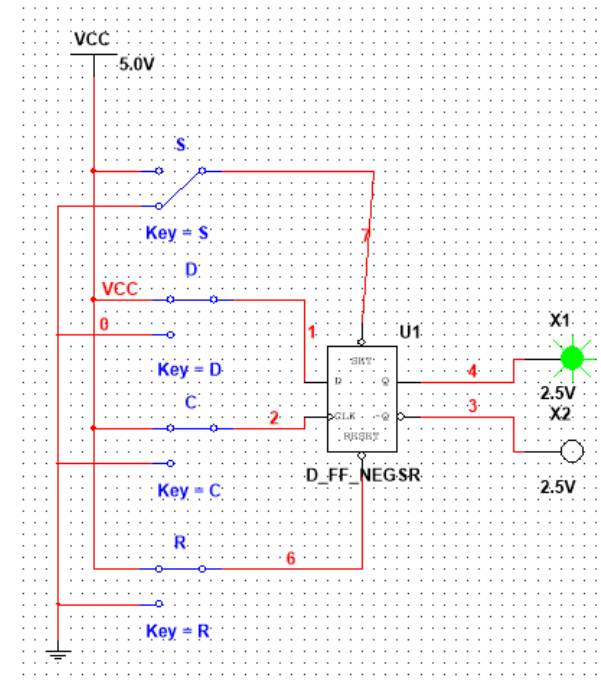
2) $D = 0$; $C = 1$

1) $D = 1$; $C = 0$;

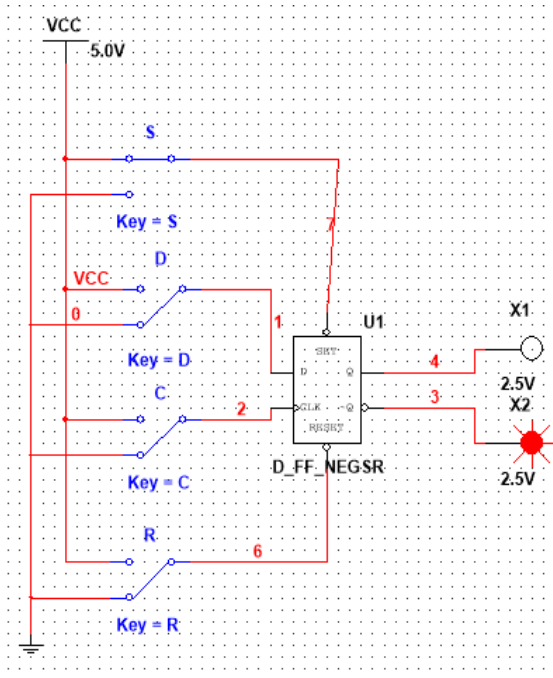

2) $D = 1$; $C = 1$

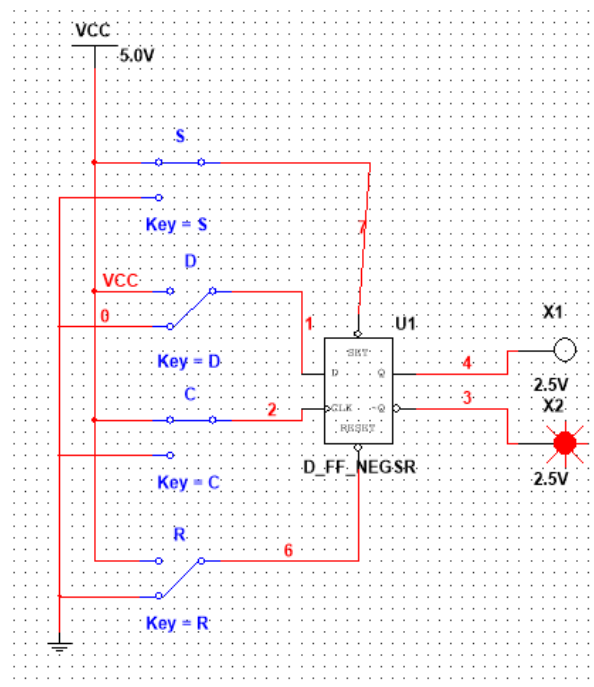

1) при $S = 1, R = 0$ тригер встановлюється в стан $Q = 0$ незалежно від стану інших входів;

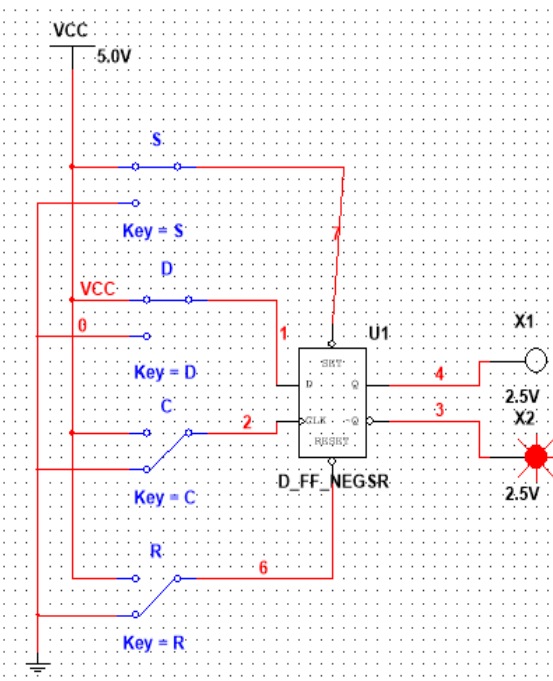
1) $D = 0; C = 0$;

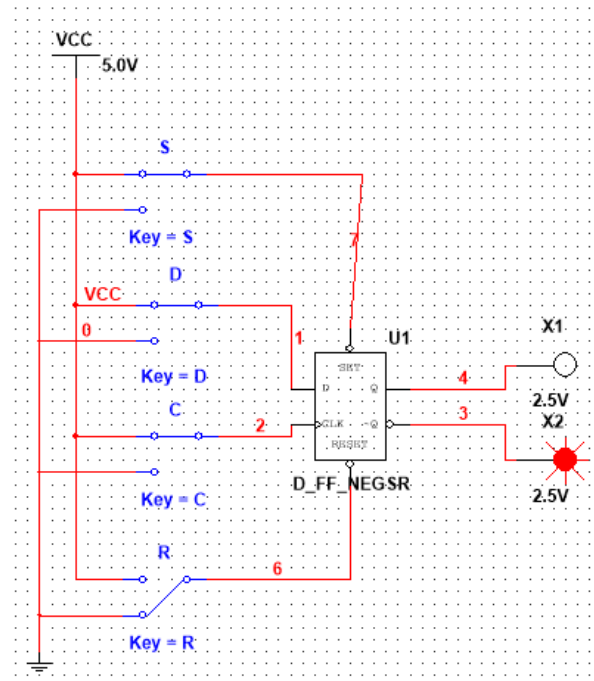
2) $D = 0; C = 1$

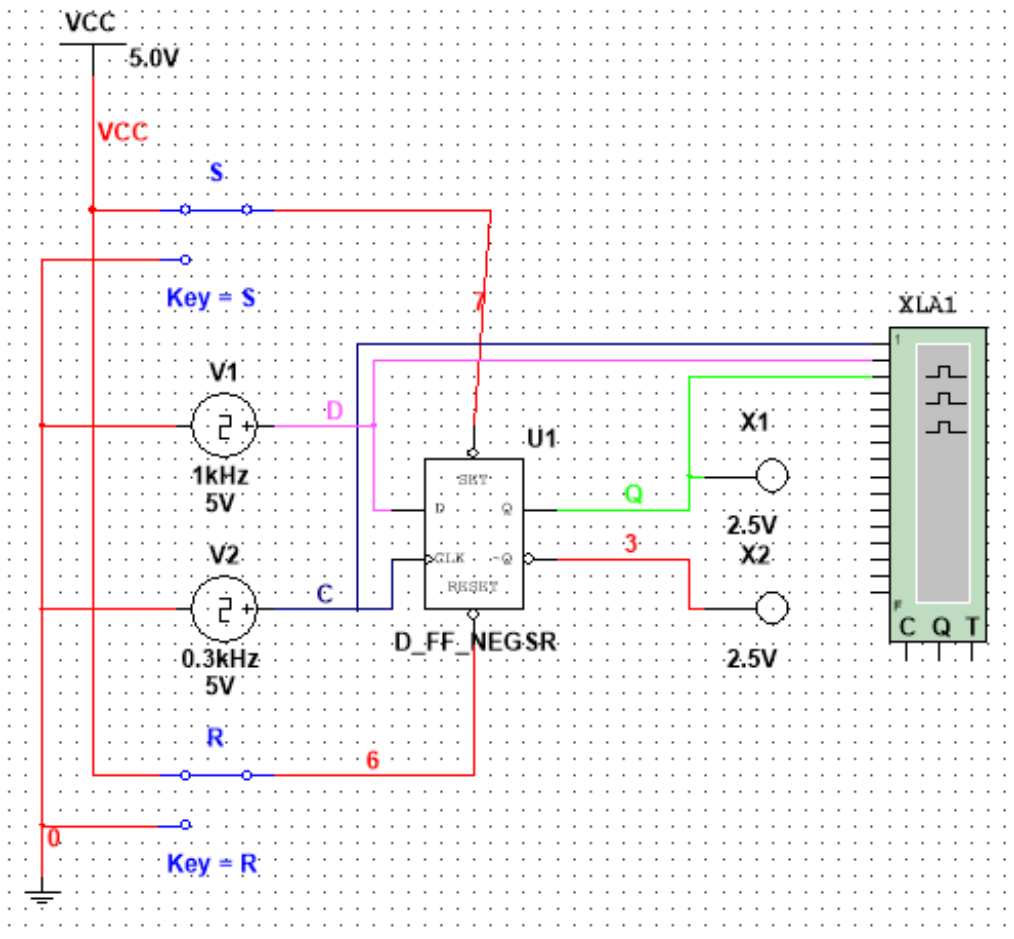
1) $D = 1; C = 0$;

2) $D = 1; C = 1$

Складемо часові діаграми для D-тригера і перевіримо таблицю збудження, так як ми це робили раніше для інших тригерів:

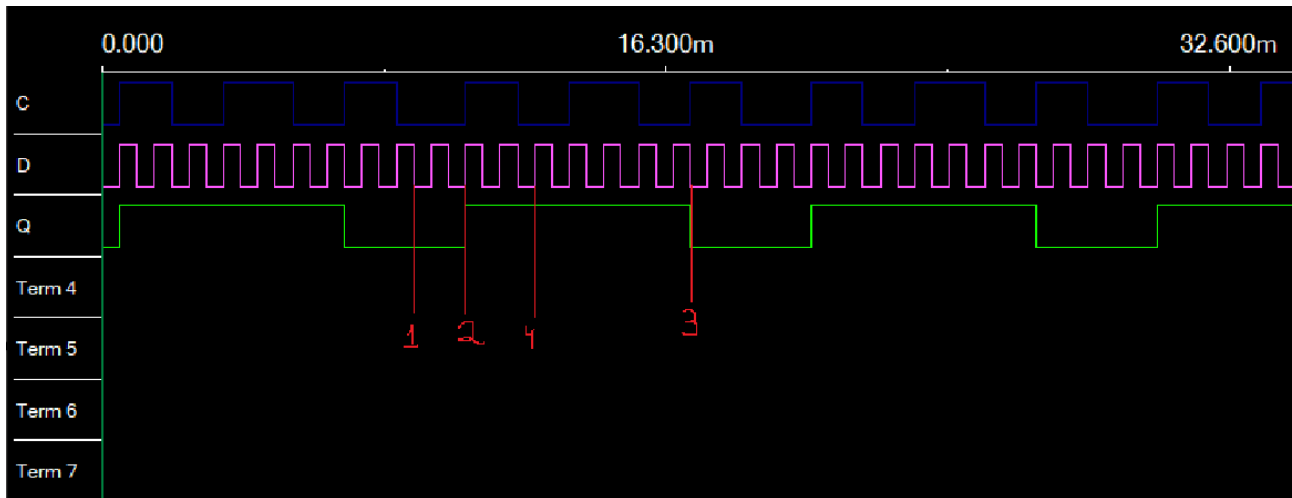

Таблиця 4.6

Q_t	Q_{t+1}	D
0	0	0
0	1	1
1	0	0
1	1	1

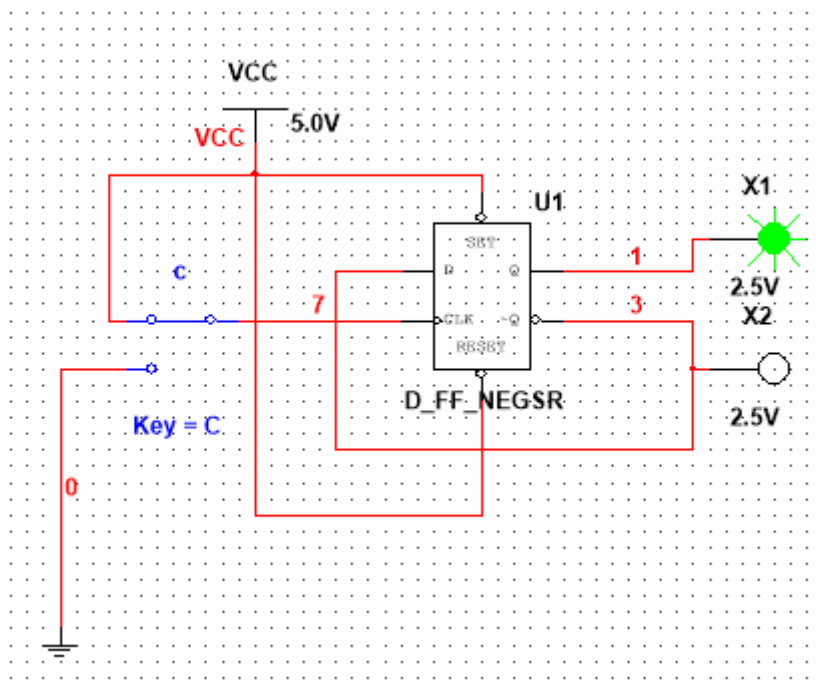
- Випадок 1
- Випадок 2
- Випадок 3
- Випадок 4

Тоді запустивши симуляцію, одержимо наступні часові діаграми:

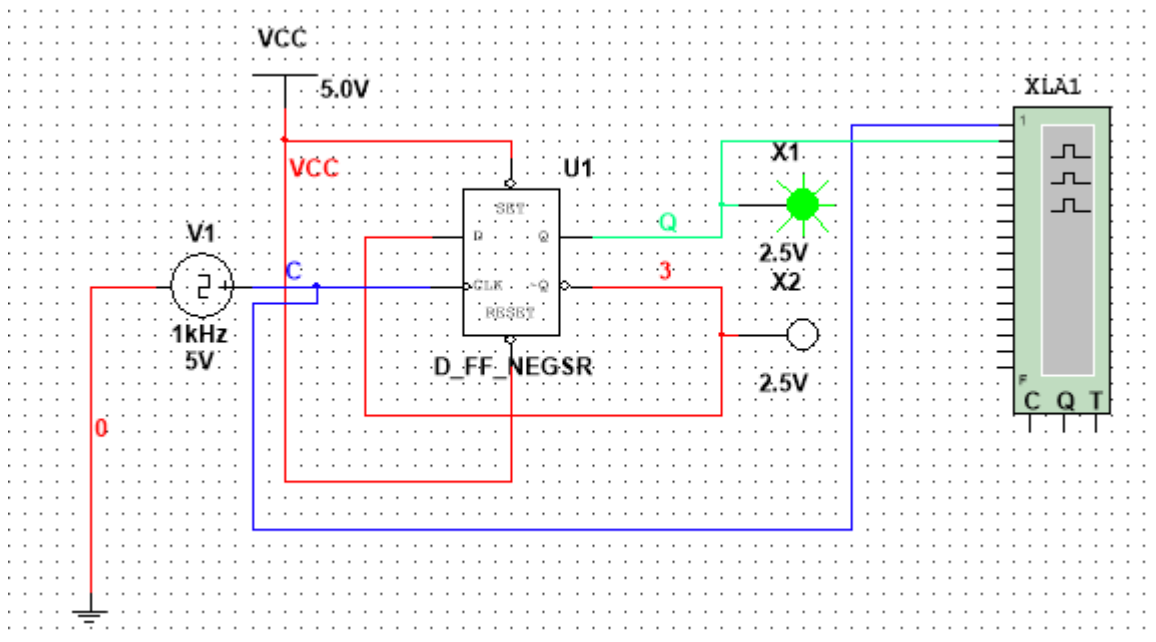

7. Дослідження роботи D-тригера в лічильному режимі.

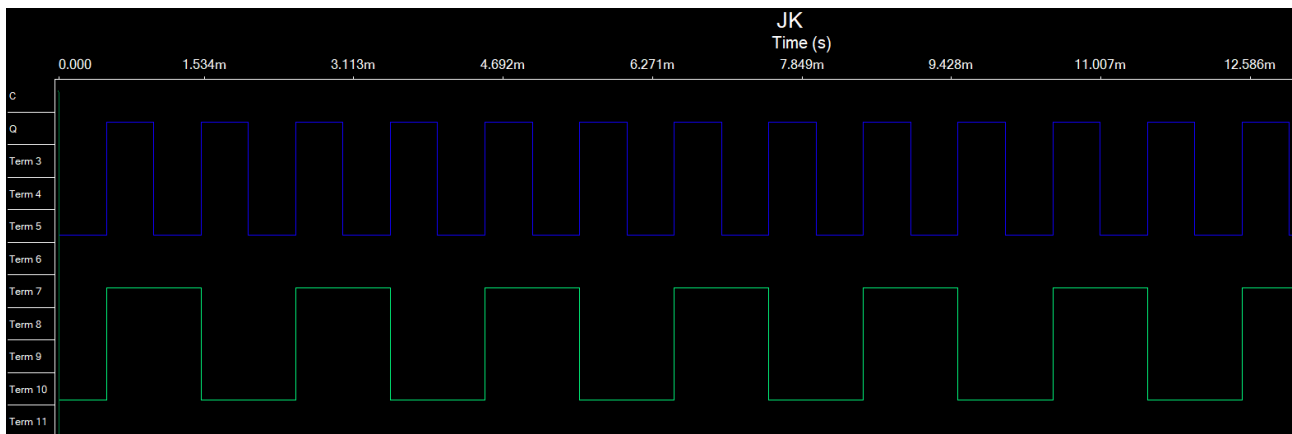
Складемо схему для дослідження D-тригера в лічильному режимі:

Щоб скласти часові діаграми роботи D-тригера змінимо схему наступним чином:

Запустивши схему, отримаємо часові діаграми:

Висновок.

У ході цієї лабораторної роботи я досліджував різні типи тригерів та використовував пристрій Logic Analyzer для аналізу їхньої роботи. Ось основні результати:

1. RS-тригер та \sim RS-тригер: Я зібрав схеми цих тригерів та склав таблиці переходів та збудження. Результати представлені в роботі.
2. JK-тригер: Підтвердив, що при $S = 0$, $R = 1$ тригер встановлюється в стан $Q = 1$, незалежно від інших входів, а при $S = 1$, $R = 0$ - в стан $Q = 0$. Також побудував часові діаграми для всіх можливих комбінацій J, S, K, Q та перевінив таблицю збудження, виправивши помилку.
3. JK-тригер в лічильному режимі (T-тригер): Дослідив його та побудував часові діаграми.
4. JK-тригер на базі логічних елементів: Визначив, що він працює у лічильному режимі. Склали часові діаграми на вході S та визначив моменти зміни рівня сигналу на виходах Q1 та Q2.
5. D-тригер: Підтвердив, що при $S = 0$, $R = 1$ тригер встановлюється в стан $Q = 1$, а при $S = 1$, $R = 0$ - в стан $Q = 0$. Побудував часові діаграми для всіх можливих Dt, Qt та відобразив їх за допомогою Logic Analyzer.

6. D-тригер в лічильному режимі: Вивчив його роботу, подавши на лічильний вхід С тактові імпульси та побудував часові діаграми за допомогою Logic Analyzer.

Контрольні питання.

1. Чим відрізняється робота RS-тригера з прямими входами від роботи RS-тригера з інверсними входами?

Робота RS-тригера з прямими входами від роботи RS-тригера з інверсними входами відрізняється тим, що RS-тригер з прямими входами дає на вихід 1 за умови, якщо на вході $S=1$, $R=0$, і навпаки дає 0 на виході. А тригер з інверсними входами на вихід дає 1, якщо $S=0, R=1$, і навпаки дає 0 на виході.

2. Чому комбінація рівнів логічних сигналів 11 на входах RS-тригера є “забороненою”?

Комбінацію сигналів 11 на входах називають забороненою, бо при подачі таких сигналів тригер переходить в режим зберігання, а в цьому режимі неможливо передбачити в який стан встановиться тригер.

3. У чому відмінність між таблицею переходів тригера та таблицею функцій збудження?

Таблиця переходів описує зміни станів тригера залежно від часу, а таблиця функцій збудження вказує, які входні комбінації призводять до зміни стану тригера. Обидві таблиці є важливими для аналізу та проектування логічних схем.

4. Як властивість запам'ятовувати відображається в характеристичних рівняннях тригерів?

Властивість запам'ятовування відображення попереднього стану має наступне характеристичне рівняння Q_{t+1} і Q_t

5. У чому принципова відмінність в роботі синхронних тригерів від асинхронних?

Синхронний RS - тригер може змінити свій стан тільки з приходом тактового імпульсу на вхід C. Перешкоди, діючі на інформаційних входах R і S між тактовими імпульсами, не впливають на роботу тригера.

Асинхронний RS - тригер з інверсним управлінням, виконаний на логічних елементах І-НЕ. Установка тригера в одиничний і нульовий стан на виході Q здійснюється подачею логічного нуля на входи S або R. При одиничних рівнях на обох входах тригер не міняє свого стану (знаходиться в режимі зберігання).

Принципова відмінність в роботі цих двох тригерів, полягає в тому, що синхронний тригер, на відміну від

асинхронного, може змінювати свій стан з приходом тактового імпульсу на вхід С.

6. Яка пріоритетність інформаційних та установчих входів у синхронних тригерах?

Синхронний RS-тригер крім інформаційних входів R і S має ще вхід синхронізації С, на який надходять тактові імпульси (імпульси синхронізації). Синхронний RS-тригер одержують з асинхронного шляхом підключення до його входів схеми керування, утвореної з логічних елементів.

7. Чому JK-тригер при $J = K = 1$ не перетворюється в автогенератор?

JK-тригер не перетвориться в автогенератор при $J=K=1$, оскільки в такому стані він перетвориться в лічильник

8. Чому Т-тригер отримав назву лічильного? Яку кількість імпульсів він може порахувати?

Оскільки перемикання тригера викликане кожним імпульсом, що надходить на його Т-вхід, то такий режим роботи тригера називають лічильним. Отже, в такому лічильнику лічба здійснюється за модулем N. Це максимальна кількість імпульсів, яку може порахувати лічильник. Модуль лічби $N=2^n$, де n – кількість розрядів лічильника (кількість послідовно з'єднаних Т – тригерів).

9. Як працює D-тригер, якщо $D = Q$?

D-тригер працює повторюючи вхідний сигнал, якщо використовувати інформаційний вхід $C = 1$, на виході повторюється вхідний сигнал, якщо $C = 0$ попередньо встановлений стан зберігається, тому, коли ми подамо на вхід $D = Q$, отримаємо тригер стани якого не змінюються.